

Łódź, 22 marca 2022 r.

PNIK-I.4131.362.2022

Rada Gminy Głuchów

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) w związku z art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.)

zawiadamiam,

że wszczęte zostało z urzędu postępowanie określone w rozdziale 10 ustawy o samorządzie gminnym w celu kontroli legalności uchwały Nr XXXIX/260/2022 Rady Gminy Głuchów z dnia 4 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczej straży pożarnej, którzy uczestniczyli w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę, która wpłynęła do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w dniu 15 marca 2022 r.

Uzasadnienie

Rada Gminy Głuchów przyjęła uchwałę Nr XXXIX/260/2022 w dniu 4 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków ochotniczej straży pożarnej, którzy uczestniczyli w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę - zwaną dalej uchwałą.

Podstawę prawną do podjęcia przedmiotowej uchwały zawarto w art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490) – zwanej dalej ustawą, który stanowi, że strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1). Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "M.P." na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy (ust. 2).

Organ nadzoru zwraca uwagę na różnice pomiędzy obecną, a poprzednio obowiązującą podstawą prawną uchwały. Obowiązujące przepisy odmiennie określają krąg osób uprawnionych do ekwiwalentu. W tym zakresie art. 15 ust. 1 ustawy o posługuje się pojęciem "strażak ratownik OSP", które w świetle przepisów ustawy nie jest tożsame z pojęciem "członka ochotniczych straży pożarnych". Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej "strażakami OSP". Z art. 8 ustawy wynika natomiast, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia określone w nim wymagania, mianowicie: 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych, 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych. Tym samym pojęcie "strażaka ratownika OSP", o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy jest węższe niż pojęcia "członka ochotniczych straży pożarnych" czy "strażaka OSP". Uchwała Rady Gminy Głuchów, stanowiąc uchwały o ekwiwalencie dla członków Ochotniczej Straży Pożarnej, odbiega od brzmienia upoważnienia ustawowego i wykracza poza jego zakres.

Zaznaczyć również należy, że w § 1 uchwały Rada ustaliła wysokość ekwiwalentu pieniężnego „za każdą rozpoczętą godzinę udziału”. Tymczasem art. 15 ust. 2 ustawy stanowi, że wysokość ww. ekwiwalentu pieniężnego powinna być naliczana za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Tym samym Rada dokonała modyfikacji przepisu art. 15 ust. 2 ustawy. Niedopuszczalna jest modyfikacja przepisów ustawowych, która powoduje całkowitą zmianę brzmienia i interpretacji przepisów ustawowych (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 16 lipca 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 20/20; wyrok NSA z 7 kwietnia 2010 r., sygn. akt II OSK 170/10).

Zaznaczyć jednocześnie należy, że w orzecznictwie sformułowany został pogląd, że istnieje możliwość powtórzenia regulacji ustawowych - w takim przypadku powtórzenia w aktach prawa miejscowego innych regulacji normatywnych powinny być powtórzeniami dosłownymi, aby uniknąć wątpliwości, który fragment tekstu prawnego ma być podstawą odtworzenia normy prawnej (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 27 sierpnia 2015 r. sygn. akt IV SA/Po 368/15). Takie powtórzenie powinno również być podyktowane względami zapewnienia komunikatywności tekstu prawnego. Z uwagi na powyższe uzasadnione jest ustalenie przez radę wysokości ekwiwalentu pieniężnego w powiązaniu z brzmieniem art. 15 ust. 2 ustawy, który precyzuje zakres przedmiotowy wysokości ekwiwalentu (za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej). Zaznaczyć jednakże należy, że modyfikacja przepisów ustawowych, skutkująca utratą pierwotnego znaczenia przepisu ustawy – która ma miejsce w § 1 uchwały oznacza, że doszło do istotnego naruszenia prawa.

Z art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wynika, że ekwiwalent pieniężny należny jest za działania ratownicze, akcje ratownicze, szkolenia lub ćwiczenia. Tymczasem Rada Gminy Głuchów ustaliła ekwiwalent pieniężny jedynie za działania ratownicze i szkolenia pożarnicze, co stanowi zawężenie działań, za które na mocy ustawy należy się ekwiwalent pieniężny. Rada pomijając ustalenie ekwiwalentu za akcje ratownicze i ćwiczenia nie wypełniła delegacji ustawowej wynikającej z art. 15 ust. 1 ustawy.

Zauważyć również należy, że w art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, w przeciwieństwie do poprzednio obowiązującej regulacji, nie wskazano Państwowej Straży Pożarnej, czy gminy jako organizatora szkoleń pożarniczych, za które należy się ekwiwalent o ustalonej w uchwale wysokości. W przepisie tym mowa jest ogólnie o uczestnictwie w „działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu”, co koresponduje z treścią art. 3 pkt 1 i 6 ustawy – ustawodawca wskazał na udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych nie tylko przez Państwową Straż Pożarną i gminę, ale również przez inne podmioty wskazane w tymże przepisie. Zatem w kwestionowanej uchwale Rada Gminy Głuchów w sposób nieuprawniony zawężyła szkolenia pożarnicze, za które należy się ekwiwalent w ustalonej wysokości, do tych organizowanych jedynie przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę.

Wobec powyższego, w terminie 7 dni od doręczenia niniejszego zawiadomienia, proszę o złożenie wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Wyjaśnienia należy przesłać do

Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi na adres Elektronicznej Skrzynki Podawczej ePUAP: /lodzuw/skrytka.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Ewa Wardega
**Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli**

Do wiadomości:

Wójt Gminy Głuchów